

**СДРУЖЕНИЕ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА
В ОРГАНИТЕ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ**

Изх. № 53
03.06.2026 г.

**ДО
Г-ЖА МИХАЕЛА ДОЦОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА НАРОДНОТО
СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**Г-Н ПЕТЪР ВИТАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПГ
„ПРОГРЕСИВНА БЪЛГАРИЯ“**

**Г-Н БОЙКО БОРИСОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПГ „ГЕРБ – СДС“**

**Г-Н ДЕЛЯН ПЕЕВСКИ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПГ „ДВИЖЕНИЕ ЗА
ПРАВА И СВОБОДИ – ДПС“**

**Г-ЖА НАДЕЖДА ЙОРДАНОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПГ „ДЕМОКРАТИЧНА
БЪЛГАРИЯ“**

**Г-Н НИКОЛАЙ ДЕНКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПГ „ПРОДЪЛЖАВАМЕ
ПРОМЯНАТА“**

**Г-Н КОСТАДИН КОСТАДИНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ПГ „ВЪЗРАЖДАНЕ“**

**Г-Н ГЪЛЪБ ДОНЕВ
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ**

**Г-Н НИКОЛАЙ НАЙДЕНОВ
МИНИСТЪР НА ПРАВОСЪДИЕТО**

**Г-Н БОЯН МАГДАЛИНЧЕВ
ПРЕДСТАВЛЯВАЩ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН
СЪВЕТ**

ОТВОРЕНО ПИСМО

ОТ

**„СДРУЖЕНИЕ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА В ОРГАНИТЕ НА
СЪДЕБНАТА ВЛАСТ“**, ЕИК: 177122249, със седалище и адрес на управление
в гр. София, район „Триадица“, ул. „Неофит Рилски“ № 23, сутерен,
имейл: a.nikolov@saosv.org

**УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ НАРОДНИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСТАВЛЯВАЩ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН
СЪВЕТ,**

Осъзнаваме отговорността, която носите в условията на сложна финансова обстановка, ограничени публични ресурси и необходимостта от вземане на трудни бюджетни решения. Съдебните служители винаги са проявявали разбиране към финансовите възможности на държавата и никога не са поставяли своите искания извън контекста на общия обществен интерес.

В същото време вярваме, че всяко отговорно решение следва да бъде основано на реалната картина, а не на обществените внушения или на непълна информация. Именно затова се обръщаме към Вас – не за да противопоставяме професионални групи, не за да търсим привилегии, а за да представим

действителното състояние на една част от съдебната система, която рядко попада във фокуса на обществения дебат.

Когато в публичното пространство се коментират възнагражденията в съдебната власт, най-често се цитират размерите на заплатите на магистратите. Така в общественото съзнание постепенно се създава впечатлението, че всички работещи в съдебната система получават сходни възнаграждения. Реалността обаче е различна. Зад понятието „съдебна власт“ стоят хиляди съдебни служители – съдебни секретари, деловодители, архивари, статистици, призовкари, специалисти по човешки ресурси, финанси, информационни технологии и административно обслужване, без чиято ежедневна работа правораздаването би било невъзможно.

Докато основните възнаграждения на магистратите към 2026 г. варират от около 2450 евро за младши магистрати до близо 4900 евро на върховно ниво, стартовите възнаграждения за основни длъжности в съдебната администрация остават на нива между 690 и 790 евро месечно. Това са възнагражденията на хората, които ежедневно осигуряват движението на делата, подготвят съдебните заседания, работят пряко с гражданите и адвокатите, обработват съдебните актове и гарантират административното функциониране на съдилищата и прокуратурите в цялата страна.

Посочваме тези данни не с цел сравнение или противопоставяне, а защото считаме, че всяко решение относно бъдещето на съдебната система следва да бъде взето при ясна представа за реалното положение на всички професионални групи в нея.

Съдебната администрация не е просто спомагателна дейност към правораздаването. Тя е неговата организационна, техническа и експертна основа. Всеки съдебен акт, всяко съдебно заседание, всяко движение на дело преминава през работата на съдебните служители. Именно те поддържат ежедневния ритъм на системата, осигуряват връзката между гражданите и институциите, работят с електронните платформи, архивите, регистрите и документите, без които правораздаването не би могло да функционира ефективно.

През последните години съдебната система преминава през ускорена дигитализация и модернизация. Наред с традиционните си задължения съдебните служители поеха изпълнението на множество нови функции,

свързани с електронното правосъдие, поддръжката на информационни системи, електронния обмен на документи, работата с национални регистри и непрекъснато нарастващите изисквания за бързина, прозрачност и качество на административното обслужване. Тези промени безспорно са необходима част от развитието на съдебната система, но на практика те доведоха до значително увеличаване на обема и сложността на работата, без това да бъде съпроводено с адекватни структурни промени, кадрово обезпечаване и устойчиво развитие на политиките по отношение на съдебната администрация.

Днес все повече органи на съдебната власт срещат затруднения при намирането и задържането на квалифицирани служители. Все по-често конкурсите остават без кандидати, а натрупването на допълнителни функции върху ограничен брой служители създава риск както за качеството на административното обслужване, така и за устойчивостта на самата система. Това не е въпрос единствено на възнаграждения. Това е въпрос за бъдещето на съдебната администрация, за възможността тя да привлича подготвени специалисти и да осигурява нормалното функциониране на съдилищата и прокуратурите в условията на все по-сложна и динамична работна среда

Най-сериозно тези процеси вече се усещат в малките населени места и в по-малките органи на съдебната власт. Там проблемът не е хипотетичен или бъдещ – той е видим още днес. Реалността е, че все по-трудно се намират хора, готови да започнат работа в съдебната администрация при съществуващите възнаграждения, натовареност и отговорности. Това не е предположение, а тенденция, която ясно се вижда от броя на кандидатите, явяващи се на конкурсите в съдилищата и прокуратурите. В редица случаи интересът е минимален, а нерядко липсват кандидати с необходимата подготовка и квалификация.

Причините са обективни. Съдебните служители работят в среда на постоянен стрес, висока отговорност и кратки процесуални срокове. Всяка година към техните задължения се добавят нови дейности, свързани с електронното правосъдие, информационните системи, регистрите и административните изисквания, без това да бъде съпроводено с необходимото кадрово обезпечаване. В резултат на това все повече служители изпълняват функции, които надхвърлят рамките на заеманата от тях длъжност.

Особено тревожна е ситуацията при новоназначените служители. Те постъпват на най-ниските нива на възнаграждение, без придобит стаж и ранг в системата,

като същевременно се очаква в кратки срокове да усвоят сложна нормативна уредба, специфични вътрешни процедури и работа с множество електронни системи. Все по-често тези колеги напускат след няколко месеца или година работа, защото намират по-добри възможности в други администрации или в частния сектор. Така съдебната система инвестира време и ресурс в обучението на кадри, които впоследствие не успява да задържи.

Затова предупреждаваме, че ако тази тенденция продължи, в близките години ще се изправим пред реален кадрови недостиг, който ще засегне пряко работата на съдилищата и прокуратурите. За съжаление, все повече се наблюдават признаци, напоянящи периода между 1998 и 2003 година, когато ниските възнаграждения доведоха до масово напускане на подготвени кадри и до сериозни затруднения при намирането на нови служители. Тогава съдебната система загуби значителна част от своя административен потенциал. Днес рискът от повторение на този процес отново е налице. Ако не бъдат предприети навременни мерки, след няколко години няма да обсъждаме единствено размера на възнагражденията, а ще бъдем изправени пред много по-сериозния въпрос – ще има ли достатъчно подготвени хора, които да работят в съдебната администрация и да осигуряват нормалното функциониране на правосъдието в цялата страна.

Въпреки всичко изложено дотук, нашата цел не е единствено да посочим проблемите. Като най-голямата професионална организация на съдебните служители в България ние осъзнаваме, че всяко искане трябва да бъде съпроводено с конкретна визия за решение. Също така сме напълно наясно с финансовите ограничения, пред които е изправена държавата, и разбираме, че устойчивото подобряване на възнагражденията не може да бъде разглеждано изолирано от ефективността на системата. Простата истина е, че за да получиш повече, трябва да дадеш повече – по-добра организация, по-висока ефективност, по-ясни правила и по-добро управление на ресурса.

Поради тази причина считаме, че решението на натрупаните проблеми не се изчерпва единствено с увеличаване на възнагражденията. Необходима е цялостна и дългосрочна реформа на съдебната администрация, която да гарантира устойчивост на системата през следващите десетилетия. Убедени сме, че именно сега е подходящият момент тази реформа да започне, защото отлагането ѝ ще направи бъдещите решения по-трудни и значително по-скъпи.

Нашето разбиране е, че реформата трябва да започне с обективен анализ на структурата и функциите на съдебната администрация. Необходимо е да се преосмисли организационният модел, създаван и надграждан през различни периоди, при различни условия и потребности. Днес съдебната система разполага с модерни технологии, електронни регистри, централизирани информационни системи и възможности за дистанционна комуникация, които изискват нов подход към организацията на работата и кадровото обезпечаване.

Затова предлагаме изграждането на унифицирани организационни и щатни структури за различните нива на съдебната система – районно, окръжно, административно, апелативно и върховно. Следва ясно да бъдат определени основните административни звена, видовете длъжности, функциите им, минимално необходимият кадрови ресурс и стандартите за организационно обезпечаване. Това ще осигури предвидимост, справедливост и равнопоставеност между органите на съдебната власт и ще даде спокойствие както на административните ръководители, така и на работещите в системата.

Днес съществуват съдилища и прокуратури със сходна натовареност, сходен брой магистрати и близки по обем дейности администрации, но с чувствителни различия в кадровата обезпеченост и организацията на работа. На едни места служителите са принудени да изпълняват функциите на няколко длъжности едновременно, докато на други организационните модели не са променяни с години въпреки настъпилите технологични и функционални промени. Това създава усещане за несправедливост, затруднява планирането на бюджета и не позволява ефективно управление на човешките ресурси.

Поради тази причина сме поели ангажимент и вече работим по конкретни предложения за реформа, които включват въвеждането на унифицирани организационни и щатни структури, създаването на единен и функционален класификатор на длъжностите, изграждането на прозрачен механизъм за определяне на възнагражденията, реално атестиране, основано на резултати и натовареност, съвременна система за обучение и кариерно развитие, актуализиране на нормативната уредба и създаване на механизми за кадрова мобилност и по-ефективно използване на наличния ресурс.

Убедени сме, че само чрез подобен комплексен подход могат да бъдат решени едновременно въпросите за кадровия дефицит, организационната ефективност и достойното възнаграждение на съдебните служители. В противен случай ще продължим да лекуваме последствията, без да отстраняваме причините за

проблемите. А съдебната система има нужда не от временни решения, а от ясна визия и дългосрочна политика за развитие на своя най-ценен ресурс – хората.

Затова отправяме своя призив към Народното събрание, Министерския съвет, Министерството на финансите, Висшия съдебен съвет и всички парламентарни групи да обърнат необходимото внимание на реалното състояние на съдебната администрация и да подкрепят започването на последователен и дългосрочен процес на реформа.

Ние не твърдим, че съдебната администрация не се нуждае от промяна.

Напротив.

Ние сме сред хората, които най-добре познават проблемите на системата, защото ежедневно работим в нея. Именно затова не настояваме за отлагане на реформата, а за нейното професионално и отговорно провеждане. Готови сме да участваме активно в изготвянето на решенията, да предоставим експертиза, анализи и практически опит, натрупан през годините. Вярваме, че реформата трябва да бъде основана на обективни данни, на реалните потребности на системата и на открит диалог с хората, които ежедневно осигуряват нейното функциониране.

Защото въпросът вече не е единствено за възнагражденията.

Въпросът е дали след пет или десет години съдебната система ще разполага с достатъчно подготвени и мотивирани хора, които да изпълняват административните дейности, без които правораздаването е невъзможно. Въпросът е дали ще успеем да съхраним професионалния капацитет, институционалната памет и експертизата, изградени с десетилетия. Въпросът е дали държавата ще успее навреме да разпознае един проблем, който днес все още може да бъде решен с разумни и последователни действия.

Съдебните служители не търсят привилегии. Те не търсят специално отношение. Те очакват единствено справедлива оценка на труда си, ясна перспектива за развитие и увереност, че усилията им са част от общата грижа за българското правосъдие. Защото всеки ден именно те осигуряват движението на делата, работата на съдебните състави, обслужването на гражданите, функционирането на електронните системи и административната устойчивост на съдилищата и прокуратурите в цялата страна.

Не бива да се забравя и още нещо. За разлика от много други професионални общности, съдебните служители не разполагат с правото на стачка и с възможностите за синдикален натиск, характерни за други сектори. Въпреки това през последните години все по-ясно се усеща натрупаното напрежение и неудовлетвореност сред работещите в системата. Това напрежение не произтича единствено от размера на възнагражденията. То е резултат от усещането, че проблемите се натрупват по-бързо, отколкото се решават, че отговорностите непрекъснато нарастват, а перспективата остава неясна.

Ние вярваме, че устойчивите решения могат да бъдат постигнати единствено чрез диалог, взаимно уважение и институционална отговорност. Но вярваме също така, че всяка система има своите граници на устойчивост. Затова предупреждаваме отговорно и добронамерено, че пренебрегването на тези процеси днес ще направи тяхното решаване значително по-трудно утре.

Съдебната администрация не е периферия на съдебната власт. Тя е нейната основа. Тя е невидимата част от системата, която обществото рядко забелязва, но която всеки ден гарантира, че правосъдието достига до гражданите. Без мотивирани, подготвени и достатъчно на брой съдебни служители няма как да има бързо, качествено и достъпно правосъдие.

Затова реформата не е въпрос на избор. Тя е въпрос на държавническа отговорност. Отговорност към хората в системата. Отговорност към институциите. И най-вече – отговорност към българските граждани, които очакват работещо, ефективно и справедливо правосъдие.

Днес все още имаме възможност да планираме и реализираме тази промяна спокойно, професионално и с поглед към бъдещето. Убедени сме, че това е правилният път. Защото истинската реформа започва тогава, когато държавата намери воля да чуе хората, които ежедневно носят отговорността за нейното функциониране.

В заключение, при пълно разбиране на сложната финансова обстановка, бюджетните ограничения и необходимостта от провеждане на отговорна фискална политика, апелираме към народните представители при обсъждането и приемането на Закона за държавния бюджет да преценят възможността за преразглеждане на предвиденото решение възнагражденията в съдебната власт през 2026 г. да останат на нивата, определени в началото на годината.

Осъзнаваме, че към настоящия момент държавата е изправена пред множество предизвикателства и конкуриращи се обществени потребности. Именно поради това подходиме с необходимото чувство за отговорност и реализъм. В случай че икономическите и бюджетните условия не позволяват през настоящата година цялостна актуализация на възнагражденията в съдебната система, молим да бъде обърнато специално внимание поне на най-ниските възнаграждения в съдебната администрация.

Към настоящия момент стартовите възнаграждения за основни длъжности в съдебната администрация са приблизително между 690 и 790 евро месечно – за съдебни секретари, съдебни деловодители, съдебни архивари, съдебни статистици и призовкари. Това са служителите, които ежедневно осигуряват функционирането на съдилищата и прокуратурите, работят пряко с гражданите и носят значителна административна и процесуална отговорност.

Считаме, че тези възнаграждения все по-трудно отговарят на икономическите реалности в страната. Нарастващите цени на основните стоки и услуги, разходите за жилище, транспорт, енергия и издръжка на домакинствата поставят много съдебни служители в затруднено положение, особено в началните етапи на професионалното им развитие. Това е една от основните причини за затрудненията при привличането и задържането на кадри в системата.

Нашето искане не е продиктувано единствено от необходимостта за подобряване на доходите. То е продиктувано от необходимостта да бъде съхранен човешкият ресурс на съдебната система и да бъде гарантирано нейното нормално функциониране в следващите години. Убедени сме, че инвестицията в хората, които ежедневно поддържат работата на съдилищата и прокуратурите, е инвестиция в качеството, ефективността и авторитета на българското правосъдие.

С уважение и с надежда за конструктивен диалог и отговорни решения в интерес на държавата, съдебната система и българските граждани.

С УВАЖЕНИЕ,
АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СДРУЖЕНИЕТО НА АДМИНИСТРАЦИЯТА В
ОРГАНЕТЕ НА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ (САОСВ)

